

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 190/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], maloletého 2/ [REDACTED], [REDACTED], a maloletého 3/ [REDACTED], [REDACTED], všetci [REDACTED], zastúpených advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Komárňanská 100, Hurbanovo, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3CdoR/3/2025 z 24. septembra 2025 a jeho postupu, ktorý predchádzal vydaniu uvedeného uznesenia, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. decembra 2025 a doplnenou 16. decembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ako aj postupom najvyššieho súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Navrhujú zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením sp. zn. 7NcP/2/2023 zo 6. novembra 2023 Krajský súd v Nitre rozhodol o námietke otca týkajúcej sa zaujatosti konajúcej sudkyne tak, že nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci na Okresnom súde v Komárne (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12P/38/2023 o návrhu otca zveriť maloletých sťažovateľov do striedavej starostlivosti oboch rodičov a upraviť jeho styk s maloletými sťažovateľmi počas prázdnin, ako aj o návrhu otca na nahradenie súhlasu

matky s návštevou a plnením dochádzky maloletých v školských zariadeniach v Brne. Námiatku zaujatosti otec odôvodňoval rodinným prepojením príbuzného sudkyne, prepojenosťou rodiny sťažovateľky 1 a rodiny zákonnej sudkyne, ako aj potenciálnym vplyvom sudkyne na rozhodovanie ostatných sudcov okresného súdu. Podľa názoru Krajského súdu v Nitre samotný fakt, že bratranec manžela sudkyne, ktorý však nie je účastníkom konania, je v blízkom priateľskom vzťahu s matkou maloletých (sťažovateľka 1), nemožno považovať za dôvod na vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci a nezakladá pochybnosť o jej nezaujatosti. V prejednávanej veci nebola preukázaná žiadna skutočnosť svedčiaca o existencii bližších sociálnych väzieb zákonnej sudkyne s matkou maloletých detí, ktoré by vzbudzovali pochybnosti o jej nestrannosti pre jej pomer k sporu, stranám, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní.

3. Následne okresný súd rozsudkom č. k. 12P/38/2023-837 z 26. júna 2024 návrhy otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým sťažovateľom a na nahradenie súhlasu matky s návštevou a plnením dochádzky maloletých v školských zariadeniach v Brne zamietol. Na odvolanie otca Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15CoP/150/2024 zo 16. októbra 2024 rozsudok okresného súdu potvrdil.

4. Uznesením okresného súdu č. k. 12P/38/2023-1043 z 12. novembra 2024 bola konajúca sudkyňa vylúčená z prejednávania a rozhodovania v danej veci, pretože ona sama v ten istý deň predložila predmetný spis spolu s oznámením o skutočnostiach, pre ktoré žiadala byť vylúčená z pojednania a rozhodnutia v predmetnej veci. V oznámení uviedla, že 20. septembra 2024 podala na otca, ktorý je účastníkom konania, a na iné osoby trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu voči jej osobe, pričom trestné oznámenie súvisí s predmetnou vecou, v ktorej rozhodovala ako zákonný sudca.

5. Na dovolanie otca založené na § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku najvyšší súd napadnutým uznesením rozsudok krajského súdu aj rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodil, že z článku uverejneného 4. septembra 2024 v týždenníku Plus 7 dní vyplýva, že investigatívni novinári mali k dispozícii aj zvukovú nahrávku dokazujúcu, že právna zástupkyňa so zákonnou sudkyňou preberá aktívne prípady, a dotkli sa aj tohto prípadu. Zákonná sudkyňa vo svojom oznámení uvedené tvrdenia dovolateľa nepoprela, pričom žiadnym spôsobom nevyklúčila, či s právnou zástupkyňou matky preberala na verejnosti predmetné konanie, resp. či boli obsahom ich rozhovoru aj informácie týkajúce sa tohto konania s maloletými. Pri uplatnení teórie zdania nezaujatosti to podľa názoru najvyššieho súdu stačilo pre záver, že dovolaním namietaná sudkyňa z objektívneho hľadiska neposkytovala dostatočné záruky pre jej nezaujatosť, pretože jej nestrannosť bola vystavená oprávneným pochybnostiam. Rozhodujúca bola existencia objektívnych skutočností, ktoré vrhajú pochybnosť na jej nezaujatosť v očiach strán sporu i verejnosti. Najvyšší súd sa už potom nezaoberal bližšie ďalšími v dovolaní namietanými vadami.

III.

Argumentácia sťažovateľov

6. Podľa sťažovateľov v konaní nebolo preukázané, že by nahrávka zverejnená na webstránke Plus 7 dní bola získaná na základe rozhodnutia súdu. Nezabezpečila ju ani redakcia v rámci investigatívnej činnosti, keďže tvrdila, že nahrávka bola redakcii doručená (nešlo teda

o investigatívu, ako je naznačené v odôvodnení rozhodnutia dovolacieho súdu). Je vylúčené, aby nahrávka bola vyhotovená a neoprávnenej osobe sprístupnená náhodne vzhľadom na povinnosti prevádzkovateľa informačného systému. Naopak, nie je vylúčené, že záznam bol výsledkom (možno aj dlhodobejšieho) nezákonného sledovania a zaznamenávania, či už sudkyne alebo advokátky. V každom prípade však ide o nezákonný dôkaz, ktorý nie je použiteľný v civilnom (a teda ani v opatrovníckom) súdnom konaní.

7. Napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, pretože najvyšší súd nevykonal test proporcionality, ktorým by obhájil nelegálny zásah do osobnostných práv advokátky matky a zákonnej sudkyne. Nevykonal (a teda ani neodôvodnil rozhodnutie v tomto smere) subjektívny a objektívny test nestrannosti v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Nepreskúmateľné je napadnuté uznesenie aj vo vzťahu k vyhodnoteniu najvyššieho súdu, podľa ktorého *„právna zástupkyňa so sudkyňou preberá aktívne prípady“*. Sťažovatelia dôvodia, že z obrazovo-zvukového záznamu tvoriaceho súčasť článku vyplýva komunikácia medzi advokátkou a sudkyňou iba vo všeobecnej rovine. Hovorili spolu iba o nepomenovaných veciach a nepomenovaných účastníkoch konaní.

8. Sudkyňa sa na nahrávke k výpovedi maloletého syna účastníkov konania vyjadruje tiež len vo všeobecnej rovine (*„ani tak, ani tak“*), teda neuvádza žiadne detaily jeho výpovede, ako to namieta otec v dovolaní. Navyše, obe deti boli vypočuté viackrát (napr. znalcami), čo odvolací súd podrobne vo svojom rozsudku vyhodnocuje. Preto aj zmienená formulácia mohla vychádzať z hodnotenia známych a zverejnených (teda nie zabezpečených, rodičom neprístupných) vyjadrení maloletého sťažovateľa 3. Sudkyňa sa na nahrávke pýta, či ústne odôvodnenie bolo dostatočné, teda či advokátka rozumela ústnemu odôvodneniu rozhodnutia s tým, že *„má nachystané podrobné odôvodnenie“* (čo je podľa sťažovateľov pochopiteľné, keďže rozsudok treba v písomnom vyhotovení podrobne odôvodniť). Sudkyňa sa teda len pýta, či advokátke bolo odôvodnenie zrozumiteľné, bez zisťovania polarít.

9. Za podstatný fakt sťažovatelia považujú, že k rozhovoru medzi advokátkou a sudkyňou došlo po rozhodnutí okresného súdu, v dôsledku čoho niet reálneho podkladu pre záver najvyššieho súdu (v bode 30 napadnutého uznesenia), podľa ktorého preberali kroky v tomto prípade aj počas priebehu prvoinštančného konania.

10. Sťažovatelia zdôrazňujú, že k stretnutiu advokátky a sudkyne došlo na verejne prístupnom mieste, a teda nemali potrebu skrývať sa ani žiadnu potrebu *„konšpiračného“* stretnutia.

11. Najvyšší súd nevysvetlil, v čom sa prejavila zaujatosť konajúcej sudkyne okresného súdu, resp. absencia jej nestrannosti. Sťažovatelia k tomu dopĺňajú, že odvolací súd prvoinštančný rozsudok, ktorý mala vyniesť zaujatá sudkyňa, potvrdil.

12. Sťažovatelia odkazujú na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej samotný fakt existencie profesijného priateľstva medzi osobami pôsobiacimi v právnických povolaniach nenaruša nestrannosť sudcu.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Základné práva na súdnu ochranu sú výsledkové, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03, ESLP Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002). Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou atakujú rozhodnutie všeobecného (najvyššieho) súdu s kasačným výrokom. Preto nemožno opomenúť zásadnú skutočnosť, že vec sťažovateľov nie je právoplatne ukončená, a teda objektívne nedošlo k súčasnému vyčerpaniu všetkých garantovaných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich práv poskytuje (I. ÚS 594/2022). Prístup ústavného súdu k rozhodnutiam tohto druhu však zahŕňa aj východisko, podľa ktorého aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Také rozhodnutie tvorí súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok (II. ÚS 344/2019).

14. Najvyšší súd vyhodnotil dovolanie otca ako prípustné a zároveň dôvodné, pretože v základnom konaní rozhodovala vo veci samej vylúčená sudkyňa. Najvyšší súd teda vyriešil otázku zaujatosti konajúcej sudkyne s konečnou platnosťou. Zároveň zrušením oboch meritórnych rozhodnutí (prvoinštančného i odvolacieho) a vrátením veci na ďalšie konanie okresnému súdu ovplyvnil ďalší priebeh konania, pretože okresný súd bude viazaný jeho právnym názorom o zaujatosti konajúcej sudkyne. Konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov preto netrpí deficitom prípustnosti na podklade faktu stále prebiehajúceho, právoplatne neukončeného konania na všeobecných súdoch. Ústavný súd preto napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v medziach dôvodov ústavnej sťažnosti sťažovateľov mohol preskúmať z hľadiska toho, či odôvodňuje prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie alebo či je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

15. Vo vzťahu k námietke o nezákonnosti obrazovo-zvukového záznamu ústavný súd uvádza, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa v skutkovej rovine nezakladá len na uvedenom zázname. Pre najvyšší súd bol nezanedbateľným fakt, že dotknutá sudkyňa vo svojom oznámení z novembra 2024 (na základe ktorého bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci) tvrdenia otca maloletých sťažovateľov zakladajúce sa na obrazovo-zvukovom zázname slúžiacom uverejneniu príspevku v týždenníku Plus 7 dní nepoprela a nevylúčila, že s právnou zástupkyňou sťažovateľky 1 preberala na verejnosti predmetné konanie. Zo žiadnych sťažovateľmi k ústavnej sťažnosti priložených podkladov nevyplýva, že by sudkyňa, prípadne sťažovateľka 1 skutkovo popierali obsah článku v týždenníku Plus 7 dní založený na sťažovateľmi spochybňovanej nahrávke. Takéto spochybnenie neobsahujú odpovede právnej zástupkyne sťažovateľky 1 z augusta 2024 na novinárske otázky a nedokumentuje ho ani rekapitulácia vyjadrenia sťažovateľky 1 k dovolacím dôvodom otca obsiahnutá v napadnutom uznesení najvyššieho súdu. Ústavný súd k tomu dodáva, že miera dôkazu v procese rozhodovania o zaujatosti konajúceho sudcu je neporovnateľná s požiadavkami na kvalitu dokazovania v iných súdnych rozhodovacích procesoch, ktorých výsledkom môže byť vyvodenie individuálnej zodpovednosti konajúcej sudkyne za správanie, ktoré

má byť preukazované obrazovo-zvukovým záznamom. Predmetná námietka sťažovateľky preto nie je dôvodná.

16. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietanú nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, a to v rovine testu proporcionality, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd s odkazom na ustálenú judikatúru EStP, ústavného súdu i samotného najvyššieho súdu dostatočne vysvetlil povahu hodnôt ocitajúcich sa v procese rozhodovania o vylúčení konajúceho sudcu v kolízii. Následne uplatnil všeobecné judikátorne závery aj na konkrétnu vec sťažovateľov, pričom z tejto časti odôvodnenia dostatočne zrozumiteľne vyplýva, že rozhodujúcim faktorom, pre ktorý bola nezaujatosť sudkyne okresného súdu v očiach najvyššieho súdu relevantne spochybnená, netvoril jej kolegiálny vzťah s právnou zástupkyňou sťažovateľky 1, ale jeho reflexia v ich vzájomnom rozhovore po vyhlásení prvoinštančného rozsudku, ktorého obsahom boli aj detailné okolnosti prejednávanej veci. Podľa názoru ústavného súdu popísaná a v napadnutom uznesení prítomná štruktúra a vnútorná obsahová nadväznosť jeho dôvodov dostatočne napĺňa ľudskoprávne štandardy odôvodňovania súdnych rozhodnutí. Povinnosťou konajúceho všeobecného súdu nie je odôvodniť vykonanie testu proporcionality spôsobom porovnateľným so štruktúrou hĺbkovej teoretickej analýzy predmetného princípu obsiahnutej vo vedeckej spisbe. V prípade rozhodnutí meritórne zameraných na riešenie procesných otázok môže byť akceptovateľným aj prístup, keď vyhodnotenie proporcionality je z odôvodnenia súdneho rozhodnutia implicitne jednoznačne a zrozumiteľne vyvoditeľné.

17. Sťažovatelia ďalej namietajú, že z obrazovo-zvukového záznamu tvoriaceho súčasť článku vyplýva komunikácia medzi advokátkou a sudkyňou iba vo všeobecnej rovine. Hovorili spolu iba o nepomenovaných veciach a nepomenovaných účastníkoch konaní. Následnými sťažnostnými dôvodmi však samotní sťažovatelia podstatu uvedenej námietky vyvracajú. Z formulácie ďalších sťažnostných dôvodov (bod 8 tohto uznesenia ústavného súdu) totiž jednoznačne vyplýva, že aj sťažovatelia sú stotožnení s tým, že obsahom rozhovoru advokátky a sudkyne bola práve rodinnoprávna vec, ktorej účastníkmi boli sťažovatelia. Preto je uvedený sťažnostný dôvod irelevantný.

18. Ďalej sa sťažovatelia v odôvodnení ústavnej sťažnosti (bod 8 tohto uznesenia ústavného súdu) zameriavajú na bagatelizovanie obsahu rozhovoru medzi právnou zástupkyňou sťažovateľky 1 a konajúcou sudkyňou. Táto námietka sťažovateľov však nezohľadňuje, že najvyšší súd považoval konajúcu sudkyňu okresného súdu za vylúčenú v rovine objektívne chápanej nestrannosti. Z citátov vzájomnej komunikácie uvádzaných sťažovateľmi v ústavnej sťažnosti vyplýva miera dôvernosti obsahu predmetného rozhovoru, ktorú najvyšší súd vyhodnotil ústavne udržateľným spôsobom ako dostatočnú na vylúčenie sudkyne, a to na úrovni objektívne nazeranej nestrannosti, ktorej hlavným kritériom je pohľad nezainteresovaného pozorovateľa. Ani ústavný súd nemá pochybnosti, že obsah komunikácie, ktorý sťažovatelia v sťažnostnej argumentácii citujú, plne odôvodňuje vznik relevantných pochybností o nezaujatosti sudkyne okresného súdu.

19. Ani námietka, podľa ktorej k rozhovoru medzi advokátkou a sudkyňou došlo po rozhodnutí okresného súdu, nie je dostatočná na spochybnenie záverov najvyššieho súdu. Vyhodnotenie už uvedenej dôvernosti komunikácie oboch zúčastnených osôb ako dostatočnej na konštatovanie relevantných pochybností o nezaujatosti sudkyne nie je dôsledkom excesu či právneho omylu, ktorý by uznesenie najvyššieho súdu ľudskoprávne diskvalifikoval. Ústavný súd považuje za ústavne udržateľné hodnotenie, že rozhovor advokátky a sudkyne bol dôsledkom dlhodobšie

sa formujúceho vzťahu. Preto jeho obsah nemá výpovednú hodnotu len k momentu uskutočnenia rozhovoru, ale aj do obdobia, ktoré mu bezprostredne predchádzalo. Napokon aj konajúca sudkyňa oznámila pochybnosti o svojej nezaujatosti v období po vyhlásení prvoinštančného rozsudku. Sama teda považovala rozhodnutie o svojom vylúčení za procesno-právne významné, a tým je relevantné napriek tomu, že vo veci samej už rozhodnutie vyhlásila.

20. Napokon ani námietka sťažovateľov, podľa ktorej k stretnutiu advokátky a sudkyne došlo na verejne prístupnom mieste, nedostatočne zohľadňuje podstatu objektívneho testu nestrannosti, ktorého náplňou je stabilne judikovaná teória zdania. Rovnako, pre rozhodnutie o (ne)vylúčení sudcu relevantné skutočnosti môžu viesť k odlišným záverom pri realizácii oboch (subjektívneho a objektívneho) testov nestrannosti. Okrem toho sťažovatelia neprihliadajú na potrebu vyhodnocovania stretnutia advokátky a sudkyne ako jednotiaceho celku, v ktorom sa nezrkadlí iba miesto stretnutia, ale predovšetkým obsah ich rozhovoru. Ani táto námietka preto nie je dôvodná.

21. Sťažovatelia predniesli v ústavnej sťažnosti aj argumentáciu, ktorej spoločným menovateľom je zdôrazňovanie motivácie otca pri namietaní nezaujatosti konajúcej sudkyne okresného súdu. Tento sťažnostný dôvod je však irelevantný. Motivácia účastníka konania pri uplatňovaní procesných práv prirodzene prechádza „filtrom“ súdu ako rozhodcu, a pokiaľ nie sú k dispozícii ďalšie skutočnosti spôsobilé vrhnúť na procesnoprávne konanie tieň zneužitia práva, nie je motivácia právne relevantná. Takéto skutočnosti však zjavne v danej veci nevyšli najavo a sťažovatelia ich dostatočne konkrétne ani netvrdia.

22. Sumarizujúc predostretú argumentáciu, ústavný súd konštatuje, že pri prieskume napadnutého uznesenia a jemu predchádzajúceho postupu najvyššieho súdu v medziach dôvodov ústavnej sťažnosti nezistil žiadne signály porušenia označených práv sťažovateľov. Ústavná sťažnosť je preto zjavne neopodstatnená a ústavný súd ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

23. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v petite ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu